

1. Bestemmelserne i artikel 30 om ophævelse af kvantitative restriktioner og alle foranstaltninger med tilsvarende virkning finder i lige grad anvendelse på varer med oprindelse inden for Fællesskabet og på varer, der befinder sig i fri omsætning i en medlemsstat, uden hensyn til disse varers oprindelse.
2. De ved traktaten forbudte kvantitative restriktioner med tilsvarende virkning omfatter enhver af medlemsstaternes ordninger for handelen, som, direkte eller indirekte, øjeblikkeligt eller potentielt, kan hindre samhandelen i Fællesskabet. EØF-traktatens artikel 30 udgør en hindring for, at der på vareudvekslingen inden for Fællesskabet anvendes nationale regler, hvorved der opretholdes et — selv rent formelt — krav om importlicenser eller enhver anden tilsvarende ordning. Artikel 9, stk. 2 udelukker desuden enhver administrativ ordning, der sigter på at indføre en forskel i reglerne om bevægelighed, alt efter om varerne har oprindelse i Fællesskabet eller, idet de har oprindelse i tredjeland, er overgået til fri omsætning i en af medlemsstaterne.
3. De i artikel 115 hjemlede undtagelser skal fortolkes og anvendes snævert, fordi de ikke blot udgør en afvigelse fra traktatens artikler 9 og 30, som er grundlæggende for fællesmarkedets funktion, men også en hindring for gennemførelsen af den i artikel 113 fastsatte fælles handelspolitik.
4. En importerende medlemsstats krav om, at den importerede vares oprindelsesland oplyses i toldangivelsesdokumentet, udgør, når den pågældende vare er i fri omsætning, og dette bekræftes af et EØF-varecertifikat, ikke i sig selv en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion, forudsat det drejer sig om varer, der er omfattet af handelspolitiske foranstaltninger, som nævnte stat har truffet i overensstemmelse med traktaten. Et sådant krav omfattes imidlertid af forbudet i EØF-traktatens artikel 30, hvis det med hensyn til oprindelsen pålægges importøren at angive andet, end hvad han har eller med rimelighed bør have kendskab til, eller hvis denne angivelses udeladelse eller urigtighed rammes af sanktioner, der står i misforhold til krænkelsens rent administrative karakter. Enhver administrativ eller repressiv foranstaltning, der overskrider rammerne for, hvad der er strengt nødvendigt for den importerende medlemsstat med henblik på at opnå nogenlunde fuldstændige og nøjagtige oplysninger om bevægelserne for varer, som er omfattet af særlige handelspolitiske foranstaltninger, må anses som en ved traktaten forbudt foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion.
5. En national lovgivning, hvorefter indførsel af varer med oprindelse i et tredjeland fra en medlemsstat, hvor de er i fri omsætning, underordnes et licenskrav med henblik på en eventuel anvendelse af EØF-traktatens artikel 115, udgjorde ikke i overgangsperioden en ifølge traktaten forbudt kvantitativ restriktion, for så vidt denne betingelse ikke indebar en skærpelse af den ordning, der var gældende ved traktatens ikrafttræden. Det påhviler de nationale retter i de søgsmål, der indgives til dem, at undersøge, om dette er tilfældet.

I sag 41/76

angående en anmodning, som i medfør af EØF-traktatens artikel 177 er indgivet til Domstolen af Cour d'appel, Douai for i den for nævnte ret verserende sag mellem på den ene side

SUZANNE DONCKERWOLCKE, gift CRIEL, forretningsfører, boende Heusden (Belgien), og

HENRI SCHOU, eksportør og forretningsfører, boende Saint-Denis-Westrem (Belgien)

og på den anden side

ANKLAGEMYNDIGHEDEN VED TRIBUNAL DE GRANDE INSTANCE I LILLE og

GENERALDIREKTØREN FOR TOLD OG INDIREKTE AFGIFTER, PARIS

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af begrebet foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative indførselsrestriktioner i EØF-traktatens artikel 30 ff,

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af: præsidenten H. Kutscher, afdelingsformændene A. M. Donner og P. Pescatore, dommerne J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, G. Bosco og A. Touffait,

generaladvokat: F. Capotorti
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

Sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb og de skriftlige indlæg, der er indgivet i henhold til artikel 20 i EØF-Domstolens statut, kan sammenfattes således:

I — De faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb

Selskabet Sackin, som er et selskab med begrænset ansvar i henhold til belgisk

ret, med sæde i Ledeberg (Belgien), hvis forretningsfører er Suzanne Donckerwolcke, gift Criel, indførte i perioden mellem den 23. januar og den 27. oktober 1970 til Frankrig gennem en speditør 8 partier vævede stoffer af syntetisk tekstilfiber pakket i baller (henhørende under position 56.07 A. II i den fælles toldtarif) og 13 partier poser til emballage fremstillet af vævede stoffer af syntetiske fibre (henhørende under position 62.03 B. II).

Selskabet Cototextil, som er et selskab med begrænset ansvar i henhold til belgisk ret, ligeledes med sæde i Ledeberg, hvis forretningsfører er Henri Schou, indførte i løbet af december måned 1969 til Frankrig 5 partier poser til emballage fremstillet af vævede stoffer af syntetiske fibre og i perioden mellem den 1. januar og 2. juni 1970 yderligere 4 partier poser til emballage.

Den samlede værdi af disse indførsler beløber sig for selskabet Cototextil til 152 618 FF og for selskabet Sackin til 677 491 FF.

Indførslerne anmeldtes ved toldstedet i Halluin med 30 tolddeklARATIONER på formularen D 3, som angav, at varerne skulle forbruges i Frankrig; disse deklARATIONER angav Den belgisk-luxembourgsk økonomiske Union som varernes oprindelsessted. Varerne ledsagedes ved deres indførsel til Frankrig af de såkaldte DD 1 varecertifikater, der er udstedt i henhold til Kommissionens beslutning af 5. december 1960 om metoder for det administrative samarbejde ved anvendelsen af EØF-traktatens artikel 9, stk. 2 (JO 1961, s. 29).

En undersøgelse, som blev foretaget af det franske toldvæsen, hvis resultater blev optaget i rapporter af 24. november 1972, 3. og 18. maj 1973, fastslog, navnlig under hensyn til visse dokumenter som var fremsendt af det belgiske toldvæsen, at de stoffer, som var blevet anmeldt af selskabet Sackin, var af libanesisk oprindelse, at de poser, som i 1969 var blevet anmeldt af selskabet Cototextil, var af syrisk oprindelse, og at de poser, der i 1970 var blevet anmeldt dels af Sackin og dels af Cototextil, var fremstillet i Belgien af stoffer af libanesisk oprindelse.

Varerne var blevet fortoldet i Belgien og var således omfattet af ordningen om den frie omsætning.

Det franske toldvæsen mente, at de pågældende indførsler indeholdt falske oprindelsesdeklARATIONER og derfor stred

mod bestemmelserne i toldlovens artikel 95, stk. 2, ifølge hvilken en deklARATION skal indeholde alle de oplysninger, som er nødvendige for anvendelse af toldmæssige foranstaltninger og for udarbejdelse af toldstatistikker, og især ved indførsel skal angive oprindelseslandet og det land, varen hidrører fra, således som det er foreskrevet ved artikel 5, stk. 10 i den bekendtgørelse af 1. december 1961, som er udstedt af generaldirektøren for toldvæsenet i henhold til toldlovens artikel 95, stk. 4. De pågældende har ved denne falske oprindelsesdeklARATION omgået den ordning med importlicenser, der tildeles automatisk, som de pågældende indførsler ville have givet anledning til ifølge den franske toldlovgivning.

Efter at toldvæsenet havde indbragt sagen for kriminalretten i Lille, idømtes Donckerwolcke og Schou ved dom af 19. juni 1975 betingede fængselsstraffe på henholdsvis 1 og 3 måneder, og de dømtes desuden til — i stedet for en konfiskation af varerne, som ikke har kunnet beslaglægges — solidarisk at betale toldvæsenet et beløb svarende til værdien af disse varer (470 043 FF) samt en bøde på det dobbelte af denne værdi (940 086 FF).

Donckerwolcke og Schou har appelleret denne dom til Cour d'appel i Douai.

Cour d'appel i Douai, 4. kriminalafdeling, har ved mellemafgørelse af 7. april 1976 i medfør af EØF-traktatens artikel 177 besluttet at udsætte sagen, indtil Domstolen har truffet en præjudiciel afgørelse vedrørende følgende spørgsmål:

1. Er en importerende medlemsstats krav om, at den importerede vares oprindelsesland skal oplyses i toldangivelsesdokumentet, en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion, når den pågældende vare er i fri omsætning, og dette bekræftes af et EØF-varecertifikat?
2. Er en national lovgivning, hvorefter indførsel af tekstilvarer, hvis oprindelse er et tredjeland, fra en medlemsstat, hvor de er i fri omsætning, med henblik på en eventuel anvendelse af

artikel 115 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab gøres afhængig af en anmodning om importlicens,

- a) i overgangsperioden,
 - b) efter overgangsperiodens udløb og nærmere bestemt mellem den 1. januar og den 2. juni 1970
- en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion?

Forelæggelseskendelsen fra Cour d'appel i Douai er registreret på Domstolens justitskontor den 13. maj 1976.

I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statuten for EØF-Domstolen er der den 13. juli 1976 blevet indgivet skriftlige indlæg af regeringen for Den franske Republik, den 14. juli af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber og samme dato af appellanterne i hovedsagen.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Skriftlige indlæg for Domstolen

Appellanterne i hovedsagen *Donckerwolcke og Schou* anfører i det væsentlige følgende:

a) Vedrørende det første spørgsmål

Medlemsstaternes ret til i visse tilfælde at afkræve importørerne tolddeklarationer og opfyldelse af toldklarering er underkastet den betingelse, at importlandet ikke må foreskrive benyttelse af nationale dokumenter, når de krævede oplysninger allerede fremgår af fællesskabsdokumenter og at de nationale ordninger under ingen omstændigheder må gøre indførslen vanskeligere eller mere byrdefuld. Navnlig skal retmæssigheden af kravet om angivelse af oprindelseslandet i tolddeklarationer, for så vidt angår fællesskabsretten,

bedømmes i forhold til det mål, der følges hermed: anvendelse af toldmæssige foranstaltninger eller udarbejdelse af toldstatistikker.

De i hovedsagen omhandlede varer befinder sig i fri omsætning inden for Fællesskabet og falder derfor ind under fællesskabsreglerne om varebevægelser. Enhver toldmæssig foranstaltning, der vedrører dem, skal således være i overensstemmelse med EØF-traktaten eller i det mindste være godkendt af en kompetent fællesskabsinstitution. Da den fri omsætning er hovedreglen, må enhver undtagelse herfra retfærdiggøres og fortolkes på restriktiv vis.

Kommissionen har fra 1969 til 1971 aldrig bemyndiget Frankrig til i henhold til EØF-traktatens artikel 115 at udelukke indførsler af de pågældende varer fra fællesskabsbehandling; Frankrig har heller ikke givet underretning om nogen ensidig foranstaltning af denne art. Da artikel 115 udgør en undtagelse til de almindelige regler om frie varebevægelser, der må fortolkes og anvendes restriktivt, og da Frankrig hverken har anmodet om tilladelse til eller selv har bragt den i anvendelse, har dette land ikke haft beføjelse til at indføre en toldmæssig foranstaltning, som består i en præventiv overvågning af vareudvekslingen ved kontrol af varernes oprindelse, med henblik på en eventuel anvendelse af artikel 115. Et sådant kontrolsystem ville kun kunne være tilladt, hvis det var godkendt af Kommissionen. Da indførselslandet har anvendt toldmæssige foranstaltninger, der strider mod princippet om frie varebevægelser, og som ikke er godkendt af Kommissionen, er kravet om angivelse af oprindelseslandet en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion.

Medlemsstaternes — ubestridte — ret til at udarbejde toldstatistikker skal imidlertid respektere traktatens bestemmelser især på området for frie varebevægelser. De restriktive virkninger, som er uadskilleligt forbundet med de nationale bestem-

melser om toldklarering, er kun forenelige med traktatens regler, for så vidt som de er nødvendige, for at virkeliggøre de mål, som de forfølger. Når en importør således overtræder en national bestemmelse, som vedrører udarbejdelse af toldstatistikker, skal sanktionen være proportionel med det statistiske mål, som forfølges; i det foreliggende tilfælde står den i første instans idømte bøde imidlertid ikke i noget som helst forhold til den eventuelle overtrædelse. Det forhold at denne bøde er uforholdsmæssig stor udgør en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion.

Det første præjudicielle spørgsmål, som er forelagt Domstolen, må derfor besvares bekræftende.

b) Vedrørende det andet spørgsmål

Det fremgår af Domstolens dom af 15. december 1971 i de forenede sager 51 til 54/71 (International Fruit Company, Recueil s. 1107), at EØF-traktaten — bortset fra de i selve fællesskabsretten hjemlede undtagelser — når der er tale om varer, der befinder sig i fri omsætning, og som falder ind under fællesskabsreglerne, udgør en hindring for, at der ved vareudvekslingen inden for Fællesskabet anvendes nationale regler, der opretholder et — selv rent formelt — krav om importlicens eller enhver anden tilsvarende ordning.

I det mindste for så vidt angår tidsrummet efter overgangsperiodens udløb udgør kravet om en importlicens, også selv om det kun er rent formelt, en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion, og forbudet herimod har direkte virkning i medlemsstaternes retsordener. Hvad angår anvendelsen af en sådan foranstaltning i overgangsperioden påhviler det den nationale dommer ud fra EØF-traktatens artikel 31, stk. 1 at afgøre, om indførslen af licensordningen udgør en ny foranstaltning med tilsvarende virkning i forhold til retstilstanden den 1. januar 1958; i bekræftende fald er denne nye foranstaltning ligeledes forbudt ved traktaten.

Det andet spørgsmål må således også besvares bekræftende, med et eventuelt forbehold, for så vidt angår overgangsperioden.

Regeringen for Den franske Republik anfører kort følgende:

a) Vedrørende det første spørgsmål

De nationale bestemmelser, som indeholder forpligtelsen til ved indførsel af varer at indgive en detaljeret deklaration, der bl.a. skal angive oprindelsen, er forenelige med EØF-traktaten.

Denne traktat indeholder ingen bestemmelse om afskaffelse af skriftlige deklarationer på området for vareudvekslingen inden for Fællesskabet; ingen afledet retlig bestemmelse har indført en forenklet deklaration på dette område, idet udarbejdelsen af en sådan deklaration bør ske som en harmoniseringsforanstaltning i henhold til traktatens artikel 100. De nationale bestemmelser vedrørende deklarationerne og deres affattelse finder således fuldt ud anvendelse på de omtvistede indførsler, og det kan ikke hævdes, at de udgør en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion efter betydningen i EØF-traktatens artikel 30, idet der ikke i medfør af artiklerne 33, stk. 7 eller 35 er udstedt noget direktiv eller nogen henstilling i så henseende.

Begrebet oprindelse er således ikke blevet berøvet sit grundlag inden for vareudvekslingen i Fællesskabet.

Selve EØF-traktaten (artikel 9, stk. 2) og talrige bestemmelser, som er vedtaget til dens gennemførelse, henviser til begrebet varer med oprindelse i medlemsstaterne; man kan således ikke anse begrebet varer med oprindelse i andre lande for at være uforeneligt med traktaten.

Man kan ikke fra det forhold, at traktatens artikler 9 og 10 benytter udtrykket »varer hidrørende fra tredjeland, som frit kan omsættes«, slutte, at begrebet oprin-

delse ikke mere anvendes i vareudvekslingen inden for Fællesskabet. Rådets forordning nr. 802/68 af 27. juni 1968 om den fælles definition af begrebet varers oprindelse (EFT-specialudgave 1968 (I), s. 157; org. ref. JO L 148, s. 1) bekræfter betydningen af dette begreb, selv for vareudvekslingen inden for Fællesskabet: den henleder opmærksomheden på nødvendigheden af at fastslå og kontrollere oprindelsen af hensyn til gennemførelsen af kvantitative restriktioner, som varer, der befinder sig i fri omsætning, kan underkastes i medfør af traktatens artikel 115.

Angivelsen af oprindelsen i deklarationen er påkrævet af hensyn til andre formål end anvendelsen af tariffordningen: den skal især muliggøre en eventuel anvendelse af artikel 115. Det er grunden til, at Kommissionens beslutning nr. 71/202 af 12. maj 1971 ved hvilken medlemslandene bemyndiges til at træffe foreløbige beskyttelsesforanstaltninger ved indførslen af visse fra tredjelande hidrørende varer, der er i fri omsætning i en anden medlemsstat, (EFT-specialudgave 1971 (I), s. 301; org. ref. JO L 121, s. 26) foreskriver, at »Medlemsstaten kan af den, der ansøger om et indførselsdokument kræve alle nødvendige oplysninger om varebeskrivelse, oprindelse ...«. Kravet om, at varens oprindelse skal angives i en ansøgning om et indførselsdokument, indebærer krav om samme oplysning på indførselsdeklarationen, i mangel af hvilken den processuelle foranstaltning vil være virkningsløs.

Beslutningen af 12. maj 1971 er ganske vist vedtaget senere end de pågældende faktiske omstændigheder; den viser imidlertid, at angivelsen af oprindelsen i deklarationen ikke udgør en krænkelse af fællesskabsretten.

Angivelse af oprindelsen er desuden uundværlig for udarbejdelse af statistikker over udenrigshandelen, for en eventuel anvendelse af visse særbestemmelser, for kontrol af toldværdien. Den falder således inden for rammen af de formskrifter, som er tilladt ifølge traktaten.

Forpligtelsen til at angive varens oprindelse i deklarationerne er således faktisk nødvendig og fuldt ud juridisk begrundet, navnlig i forhold til EØF-traktatens artikler 30 og 115.

b) Vedrørende det andet spørgsmål

Det fremgår såvel af Kommissionens beslutning af 12. maj 1971 som af Domstolens dom af 15. december 1971, i de forenede sager 51 til 54/71 (International Fruit Company), at forpligtelsen til ved indførsel til en medlemsstat at forevise en importlicens for varer hidrørende fra tredjeland, som frit kan omsættes, ikke udgør en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion, når disse importlicenser leveres straks og for alle ønskede varemængder. Det kontrolsystem, der er indført i Frankrig, udgør således ikke en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion, hverken i overgangsperioden eller efter dens udløb.

Frankrig har i december 1969 i medfør af EØF-traktatens artikel 115, stk. 2 været berettiget til i henhold til »beskyttelses-klausulen« at anvende nationale foranstaltninger under kontrol fra Kommissionen. Disse nationale foranstaltninger bestod i det væsentlige i forevisningen af en importlicens, tildelt efter en anmodning, der for varer med oprindelse i et tredjeland og hidrørende fra et medlemsland skulle indeholde angivelse af det faktiske oprindelsesland. For at gøre brug af beskyttelsesklausulen ville det have været tilstrækkeligt, at generaldirektoratet for toldvæsenet og indirekte afgifter ikke autoriserede ansøgningen om importlicens.

Hvad angår artikel 115, er nægtelsen af at udfærdige importlicenserne ubestrideligt dækket af denne bestemmelses stykke 2, under forudsætning af at de andre medlemsstater og Kommissionen bliver underrettet om foranstaltningen.

Den anvendte ordning er også forenelig med artikel 115. Den gør det dels muligt dag for dag at følge udviklingen i ind-

førslerne selv inden deres gennemførelse og således at forudsige den økonomiske virkning heraf, og dels om fornødent at anvende indførselsforbudet på den mest enkle måde, der består i at importlicensen ikke autoriseres. Denne ordning er aldrig blevet gjort til genstand for kritik fra Kommissionens side, som tværtimod synes at være blevet inspireret heraf ved affattelsen af sin beslutning af 12. maj 1971. Dens praktiske anvendelse har aldrig været forbundet med urimelige forsinkelser i udleveringen af importlicenser.

Som følge heraf kan der ikke gøres indsigelse mod den ordning, som Frankrig anvendte i overgangsperioden, hverken for så vidt angår dens bestemmelser eller dens anvendelse i praksis.

Efter overgangsperiodens udløb udgør EØF-traktatens artikel 115, stk. 1 det retlige grundlag for foranstaltninger, der tilsigter en hensigtsmæssig gennemførelse af handelspolitikken. Det er på ingen måde nødvendigt for anvendelsen af denne bestemmelse, at der først udstedes en almindelig bestemmelse om fortolkning eller anvendelse; beslutning nr. 71/202 af 12. maj 1971 blev kun vedtaget for at harmonisere medlemsstaternes praksis og undgå misbrug. Medlemsstaterne anses for at have været bemyndiget af Kommissionen til mellem den 1. januar 1970 og den 12. maj 1971 at opretholde anvendelsen af et bevis, der gjorde det muligt for dem at underkaste indførslen en forudgående kontrol; en sådan kontrol udgjorde det eneste middel, der kunne muliggøre en anvendelse af artikel 115, ved hjælp af den forudgående registrering af indførsler, som den medvirkede til.

Eftersom beskyttelsesforanstaltningerne var lovlige, idet Kommissionens godkendelse dog skulle indhentes, var den forudgående kontrol ved hjælp af importlicenser ligeledes lovlig ligesom i overgangsperioden. Det er i øvrigt dette system med kontrol ved importlicenser, der tildeles automatisk, som Kommissionen indordnede sig under ved sin beslutning af 12.

maj 1971, der blev ændret og suppleret ved beslutning af 9. marts 1973 (EFT L 80, s. 22). Denne ordning var anvendelig før beslutningen af 12. maj 1971; den er uadskillelig for anvendelsen af såvel artikel 115, stk. 1 som stk. 2. Beslutningen af 12. maj 1971 påpeger i øvrigt, at det på grund af de indhøstede erfaringer har vist sig nødvendigt at underkaste de pågældende indførsler en forudgående kontrol; disse erfaringer kan kun være indhøstede i perioden forud for beslutningen.

For at ordningen under hensyn til ånden i traktatens artikler 30 og 115 og de kriterier, der er indeholdt i beslutningen af 12. maj 1971 og i Domstolens retspraksis, ikke skulle kunne anses for en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion, er tildelingen af importlicenserne faktisk sket hurtigt.

c) Således har hverken forpligtelsen til at angive oprindelsen i toldeklarerationerne eller forpligtelsen til at indgive en ansøgning om importlicens for indførsel af vævede stoffer af syntetiske fibre og poser fremstillet af vævede stoffer af syntetiske fibre af syrisk og libanesisk oprindelse, der befandt sig i fri omsætning i Belgien, udgjort en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion.

Den kontrolordning, der blev indført med henblik på anvendelsen af traktatens artikel 115 for at afsløre omlægninger i samhandelen og for at gøre det muligt for medlemsstaterne at gennemføre de nødvendige beskyttelsesforanstaltninger, for så vidt der var behov herfor og med forbehold af Kommissionens godkendelse, udgør en uundværlig mekanisme for, at den fælles handelspolitik kan fungere retfærdigt; dens ophævelse vil medføre alvorlige konsekvenser.

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber understreger, at EØF-traktatens bestemmelser om fjernelse af kvantitative restriktioner og foranstaltninger med tilsvarende virkninger mellem medlemssta-

terne finder anvendelse under samme betingelser og med samme styrke for varer med oprindelse i og hidrørende fra medlemsstaterne som for varer med oprindelse i tredjelande, der befinder sig i fri omsætning i Fællesskabet. Kun de afvigelser, der udtrykkeligt er hjemlet i fællesskabsretten, kan have forrang for denne bestemmelse om ligestilling, for så vidt angår retten til fri bevægelighed, at varer med oprindelse i tredjelande, der befinder sig i fri omsætning, med varer med oprindelse i Fællesskabet. Principielt kan medlemsstaterne ikke på området for vareudvekslingen inden for Fællesskabet uden Kommissionens godkendelse i medfør af EØF-traktatens artikel 115 lovligt indføre en særskilt ordning for varer med oprindelse inden for Fællesskabet og for varer i fri omsætning med oprindelse i eller hidrørende fra tredjelande. Forbudet mod kvantitative restriktioner og foranstaltninger med tilsvarende virkning gælder med samme strengthed for begge kategorier af varer.

a) Vedrørende det første spørgsmål

For så vidt angår forholdet mellem begrebet foranstaltninger med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion og de toldmæssige formforskrifter som medlemsstaterne kræver overholdt i vareudvekslingen inden for Fællesskabet ved toldklarering af varer, der er berettiget til fri omsætning, må det først og fremmest fastholdes, at de fællesskabsbestemmelser, der tilsigter at indføre et administrativt samarbejde med henblik på anvendelsen af EØF-traktatens artikel 9, ikke selv forudser, at medlemsstaterne anvender andre toldmæssige formforskrifter. Det fremgår af Domstolens retspraksis, at enhver regulering der middelbart eller umiddelbart, aktuelt eller potentielt, kan hindre vareudvekslingen inden for Fællesskabet, udgør en ved traktaten forbudt foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion, medmindre den er begrundet ud fra artikel 36 eller en anden af traktatens bestemmelser; når foranstaltninger med tilsvarende virkning forstås således, medfører forbudet heri-

mod imidlertid ikke, at de formforskrifter om proceduren ved toldklarering, som er foreskrevet i hver medlemsstats interne bestemmelser for indførsler i denne stat af varer, der befinder sig i fri omsætning, fra andre medlemsstater, ikke må anvendes. Disse formforskrifter og fremgangsmåder er stadigvæk nødvendige på det nuværende stade i virkeliggørelsen af det fælles marked. Ligegyldigt hvilke harmoniseringsbestræbelser Fællesskabets institutioner har fuldført eller påbegyndt, er varer, der cirkulerer på de enkelte medlemsstaters områder fortsat underkastet forskellige interne love eller administrative bestemmelser, i det omfang disse ifølge fællesskabsbestemmelserne kan anvendes. Varer, som indføres fra en medlemsstat til en anden, er, selv om de opfylder de i traktatens artikler 9 og 10, stk. 1 fastsatte betingelser, fortsat underkastet opfyldelsen af sådanne formforskrifter vedrørende toldklarering, der skal sikre anvendelsen af de ovennævnte love og administrative bestemmelser. Naturligvis falder fremgangsmåden ved toldklarering ind under forbudet mod foranstaltninger med tilsvarende virkning, hvis deres restriktive virkning når videre end den foranstaltning, der er nødvendig for virkeliggørelsen af det forfulgte mål.

Den statistiske registrering af vareudvekslingen inden for Fællesskabet, der almindeligvis foretages ved opfyldelsen af de formforskrifter, der kræves opfyldt med henblik på overførsel ved grænserne, falder ikke ind under de ved traktatens artikel 30 ff. forbudte foranstaltninger med tilsvarende virkning. En sådan registrering udgør et lovligt formål og indsamlingen af statistiske oplysninger er endog en forpligtelse, der påhviler medlemsstaterne.

For så vidt angår foreneligheden mellem traktaten og nationalretlige bestemmelser, der foreskriver en angivelse af oprindelseslandet i tolddeklarationer, der er oprettet med henblik på overgang til fri omsætning på det nationale område af varer, der befinder sig i fri omsætning inden for Fællesskabet, viser det sig med

hensyn til formålet, at oprindelsen — bortset fra de særlige tilfælde hvor beskyttelsesforanstaltninger udtrykkeligt er godkendt i fællesskabsretten — ikke er af betydning for anvendelsen af toldmæssige foranstaltninger vedrørende varer, der frit kan omsættes. En forpligtelse til at angive oprindelsen kan således næppe rettfærdiggøres på anden måde end ud fra statistiske hensyn; desuden skal det fremhæves, at oprindelsen fremover i medfør af Rådets forordning nr. 1736/75 af 24. juni 1975 om statistik over Fællesskabets udenrigshandel og over samhandelen mellem dets medlemsstater (EFT L 183, s. 3) ikke skal anføres til støtte for »statistiske oplysninger ved indførsel af varer, som frit kan omsættes i Fællesskabet«.

Også selv om det antages, at den statistiske registrering af varebevægelserne før ikrafttrædelsen af forordning nr. 1736/75 har kunnet gøre det lovligt, at medlemsstaterne krævede en angivelse af oprindelseslandet i toldeklARATIONERNE for varer, der importeredes fra andre medlemsstater, er dette krav ikke af den grund unddraget forbudet mod foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner; det må navnlig ikke i forhold til det forfulgte mål udgøre en overdreven hindring for vareudvekslingen inden for Fællesskabet.

I denne henseende skal formforskriften om angivelse af oprindelseslandet ikke betragtes isoleret; det er vigtigt at tage hensyn til det samlede omfang af de forpligtelser, som den faktisk, middelbart eller umiddelbart, besværer de pågældende med, på grund af de følger, som ifølge den pågældende medlemsstats lovgivning er knyttet til henholdsvis overholdelse og ikke-overholdelse af den omhandlede forskrift. Undersøgelsen af varernes oprindelse kan således overstige, hvad man kan forvente af en normalt omhyggelig handelnde, og hvad der kan kræves af ham blot af hensyn til statistisk arbejde. At lade det fulde ansvar for nøjagtigheden af de fremskaffede oplysninger påhvile anmelderen, middelbart eller umiddelbart og at gøre selve importen af

varerne afhængig heraf, svarer til at opstille en yderligere betingelse, som ikke er indeholdt i fællesskabsretten, for udøvelsen af retten til fri vareudveksling, hvilket udgør en ulovlig foranstaltning med tilsvarende virkning. Således ville det forholde sig, hvis kravet om bevis for oplysningen om oprindelsen som følge af de forskyldte sanktioners streghed, faktisk eller retligt ville føre til, at parterne næsten systematisk udrustede sig med oprindelsescertifikater for hver indførsel. Det ville forholde sig på lignende måde, hvis manglende eller forkert angivelse af oprindelsesland skulle betragtes som en »falsk angivelse som har til formål eller til følge at undgå anvendelse af beskyttelsesforanstaltninger« i betydningen af den franske toldlovs artikel 426, stk. 2, og fra et kriminalretligt synspunkt som smugleri.

Da det drejer sig om vareudveksling inden for Fællesskabet af varer, som frit kan omsættes, kan så strenge krav næppe være tilladt, undtagen i det særlige tilfælde hvor den pågældende medlemsstat, der kunne have påberåbt sig en undtagelsesbestemmelse i traktaten, ville have været berettiget til at lade valget af, hvilken ordning der skulle anvendes ved indførsel af varer på sit område, afhænge af disse varers oprindelse.

b) Vedrørende det andet spørgsmål

Svaret på dette spørgsmål fremgår klart af Domstolens dom af 15. december 1971 i de forenede sager 51 til 54/71 (International Fruit Company): bortset fra de i selve fællesskabsretten foreskrevne undtagelser udgør EØF-traktatens artikler 30 og 34, stk. 1 en hindring for, at der ved vareudveksling inden for Fællesskabet anvendes en national lovgivning, der, selv kun rent formelt, opretholder et krav om importlicenser eller nogen anden tilsvarende ordning. Det franske toldvæsen anfører uden held til støtte for sin påstand den mere nuancerede stillingtagen, som den samme dom i den nuværende retstilstand i Fællesskabet fastslår for ordningen vedrørende vareudvekslingen med tredje-

lande: Domstolen har opstillet en klar sondring mellem den ordning, der gælder for vareudvekslingen udadtil, og den, der gælder for vareudvekslingen inden for Fællesskabet, hvortil varer med oprindelse i tredjelande, som frit kan omsættes i Fællesskabet, hører, ligesom varer med oprindelse inden for selve Fællesskabet.

En medlemsstat kan heller ikke, for så vidt angår tidsrummet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen, retfærdiggøre anvendelsen af en ordning med importlicenser ved indførsel af varer med oprindelse i tredjelande, som frit kan omsættes inden for Fællesskabet, ud fra Kommissionens beslutning nr. 71/202 af 12. maj 1971. Denne beslutning er vedtaget før Domstolens dom, der forkastede den mildnede opfattelse af foranstaltninger med tilsvarende virkning, som lå til grund for beslutningen. Kommissionen har taget hensyn til denne retspraksis i sin beslutning nr. 73/55 af 9. marts 1973. Medlemsstaterne er kun berettigede til at anvende forudgående importlicenser, også selv om de tildeles automatisk, eller alle andre lignende formforskrifter, i det omfang den falder ind under den bemyndigelse til retssikrende beskyttelsesforanstaltninger, der gives medlemsstaterne i medfør af artikel 115 som en undtagelse fra traktatens grundsætninger.

c) Det fremgår umiddelbart af traktatens bestemmelser (især af artiklerne 30, 32, 33, stk. 7 samt artikel 8, stk. 7), at forbudet mod kvantitative restriktioner og foranstaltninger med tilsvarende virkning fuldt ud er trådt i kraft — også direkte i forholdet mellem medlemsstaterne og private — ved overgangsperiodens udløb den 31. december 1969.

I tidsrummet forud herfor har forbudet til gengæld i medfør af traktatens artikler 31 og 32 kun vedrørt indførsel af nye foranstaltninger med tilsvarende virkning for import, eller skærpelse af dem, der var gældende ved traktatens ikrafttræden; forpligtelsen til at ophæve disse sidstnævnte er endnu ikke direkte anvendelig.

d) Sammenfattende bør de spørgsmål, som Cour d'appel i Douai har forelagt Domstolen, besvares således:

1. Hvis en medlemsstat indtil ikrafttrædelsen af Rådets forordning nr. 1736/75 af 24. juni 1975 om statistik over Fællesskabets udenrigshandel og over samhandelen mellem dets medlemsstater, med henblik på statistisk registrering af varebevægelser har kunnet kræve, at tolddeklarationer for varer i fri omsætning inden for Fællesskabet, der omsættes inden for dette, indeholdt en angivelse af de nævnte produkters oprindelsesland, har et sådant krav kun kunnet unddrage sig forbudet mod foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner såfremt:

- det angik varernes oprindelse i det omfang anmelderen var vidende eller med rimelighed kunne være vidende herom;
- anmelderen kunne unddrage sig formforskriften ved at godtgøre, at han ikke kunne eller burde have kendskab til opnåelsen;
- varernes overgang til fri omsætning under ingen omstændigheder var betinget af eksistensen og nøjagtigheden af angivelsen af deres oprindelse;
- denne angivelse ikke medførte en anden form for kontrol end en kort redegørelse for varernes oprindelse;
- ikke-overholdelse af formforskriften kun kunne pådrage den pågældende en sanktion, der stod i et rimeligt forhold til det rent statistiske formål med denne formforskrift.

Strengere krav på området for kontrol af varers oprindelse er kun tilladt ved vareudvekslinger mellem medlemsstaterne af varer der frit kan omsættes, for så vidt de er tilladt ifølge undtagelsesbestemmelser, vedtaget i henhold til traktaten.

2. Nationale bestemmelser, der gør indførsler af varer, som frit kan omsættes, afhængige af udstedelse af en importlicens, udgør, selv om licenserne auto-

matisk tildeles hver ansøger uden omkostninger eller leveringsfrist, en ved traktaten forbudt foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion, undtagen i de særtilfælde som er forudsat i selve fællesskabsretten.

3. Det forbud mod foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative indførselsrestriktioner på området for vareudveksling mellem medlemsstaterne, som følger af bestemmelserne i traktatens artikler 30 og 32, har samtlige sine virkninger efter overgangsperiodens udløb. Disse bestemmelser har umiddelbar virkning i medlemsstaternes retsorden og tillægger private rettigheder, som de nationale retsmyndigheder skal beskytte fra dette tidspunkt at regne.

III — Den mundtlige forhandling

Appellanterne i hovedsagen, Donckerwolcke og Schou, repræsenteret af Anne-Marie De Clercq, advokat i Gent, regeringen for Den franske Republik, repræsenteret af Robert Crebassa, vicedirektør for told og indirekte afgifter, og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, repræsenteret af sin juridiske konsulent

Jean Amphoux, har alle fremsat mundtlige indlæg i retsmødet den 27. oktober 1976.

Under dette retsmøde har *regeringen for Den franske Republik* især fremhævet følgende synspunkt: undersøgelsen af national kriminalret er uden betydning for retssager, der verserer for en fællesskabsinstans; for så vidt angår den fri vareudveksling af varer, der er i fri omsætning, bliver varer med oprindelse i et land, der er medlem af Fællesskabet, og varer med oprindelse i et tredjeland, ligestillet. Derimod er der ikke uklarhed med hensyn til oprindelserne; det fremgår af Rådets forordning nr. 1736/75, artikel 42, stk. 1, at medlemsstaterne har ret til at indsamle og bearbejde andre oplysninger end dem, der formelt er omhandlet i artiklerne 7 og 11; de franske myndigheders krav om en importlicens er strengt begrænset til varer, som liberaliseringsordningen ikke finder anvendelse på, til de lande som de har oprindelse i, eller som de hidrører fra, og om hvilke det således er nødvendigt at råde over oplysninger, der kan vise, om der er tale om en af de i EØF-traktatens artikel 115 omhandlede situationer.

Generaladvokaten har fremsat sit forslag til afgørelse i retsmødet den 24. november 1976.

Præmisser

- 1 Ved dom af 7. april 1976, indgået til Domstolens justitskontor den 13. maj s.å., har Cour d'appel i Douai i medfør af EØF-traktatens artikel 177 stillet to spørgsmål, der især vedrører fortolkningen af traktatens artikler 9, 30 og 115, for så vidt disse angår ophævelse af restriktionerne for de frie varebevægelser inden for Fællesskabet med hensyn til sådanne varer hidrørende fra tredjelande, som befinder sig i fri omsætning i en af medlemsstaterne;
- 2 det fremgår af forelæggelsesdommen, at de tiltalte i hovedsagen, som er erhvervsdrivende i Belgien, i årene 1969 og 1970 til Frankrig indførte vævede

stoffer af syntetiske fibre og poser til emballage, som hidrørte fra Libanon og Syrien, og som var overgået til fri omsætning i Belgien på behørig vis og derefter indført til Frankrig i henhold til EØF-varecertifikater af typen DD 1, som var udleveret af de belgiske toldmyndigheder;

- 3 det står fast, at disse varecertifikater, der attesterer varens lovformelige overgang til fri omsætning i henhold til traktatens artikel 9, stk. 2, ikke indeholder nogen angivelse af produktets oprindelsesland;
- 4 varerne blev ved indførslen til Frankrig anmeldt på et nationalt fransk tolldokument af typen D 3 som hidrørende fra Den belgisk-luxembourgiske økonomiske Union, hvor de havde befundet sig i fri omsætning;
- 5 da de franske myndigheder havde fastslået de pågældende varers oprindelse, blev appellanterne ved en af kriminalretten i Lille den 19. juni 1975 afsagt dom for overtrædelse af toldlovgivningen idømt betingede fængselsstraffe på henholdsvis 1 og 3 måneder, en til værdien af de indførte varer svarende bøde, der trådte i stedet for konfiskation af varerne, som ikke havde kunnet beslaglægges, og en tillæggsbøde på det dobbelte af varernes værdi.
- 6 Det fremgår af sagsakterne, at den franske lovgivning for varer, som endnu ikke er omfattet af den fælles handelspolitik, foreskriver toldmæssige kontrolforanstaltninger, der indebærer en forpligtelse for importører af varer, der er berettiget til fri omsætning i medfør af traktatens bestemmelser, til på formularen D 3 ikke alene at angive den stat, hvor de således er overgået til fri omsætning, men også oprindelseslandet;
- 7 disse angivelser, som kræves i forbindelse med tildeling af importlicenser, gør det muligt for de nationale myndigheder at følge udviklingen i de vareindførsler, som er underkastet nævnte kontrolprocedure, og således afsløre eventuelle omlægninger i handelen med henblik på at opnå Kommissionens godkendelse til indførelse af beskyttelsesforanstaltninger i henhold til traktatens artikel 115.
- 8 Det er på grundlag af denne faktiske og retlige situation, at Cour d'appel har forelagt følgende spørgsmål:
 - 1. Udgør en importerende medlemsstats krav om, at den importerede vares oprindelsesland skal oplyses i toldangivelsesdokumentet, en foranstalt-

ning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion, når den pågældende vare er i fri omsætning og dette bekræftes af et EØF-varecertifikat?

2. Udgør en national lovgivning, hvorefter indførsel af tekstilvarer, der har oprindelse i et tredjeland, fra en medlemsstat, hvor de er i fri omsætning, med henblik på en eventuel anvendelse af artikel 115 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab gøres afhængig af en anmodning om importlicens,

a) i overgangsperioden,

b) efter overgangsperiodens udløb og nærmere bestemt mellem den 1. januar og den 2. juni 1970

en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion?

9 disse spørgsmål skal først undersøges med henblik på de bestemmelser, der finder anvendelse efter overgangsperiodens udløb.

Vedrørende ordningen efter overgangsperiodens udløb

10 De forelagte spørgsmål vedrører den ordning, der finder anvendelse på sådanne varer med oprindelse i tredjelande, som endnu ikke er underkastet handelspolitikens fælles bestemmelser, og som efter at være overgået til fri omsætning i en medlemsstat reeksporteres til en anden medlemsstat;

11 nærmere angivet vedrører de det problem, om det er foreneligt med traktaten, at en stat, som importerer varer, ensidigt indfører kontrolforanstaltninger, før den i henhold til artikel 115, stk. 1, andet punktum har opnået tilladelse til at fravige bestemmelserne om frie varebevægelser inden for Fællesskabet;

12 de pågældende kontrolforanstaltninger består i en forpligtelse for importøren til at angive oprindelseslandet for den indførte vare og i tildeling af en importlicens.

13 Et svar på de nævnte spørgsmål må derfor udledes af traktatens bestemmelser om toldunionen og af de hermed snævert forbundne bestemmelser vedrørende den fælles handelspolitik.

- 14 Ifølge traktatens artikel 9 er Fællesskabets grundlag en toldunion, som omfatter al vareudveksling mellem medlemsstaterne;
- 15 ifølge samme artikels stykke 2 finder de foranstaltninger, som er fastsat med henblik på liberaliseringen af samhandelen inden for Fællesskabet, tilsvarende anvendelse på varer med oprindelse i medlemsstaterne og på de varer hidrørende fra tredjeland, «som frit kan omsættes» i Fællesskabet;
- 16 ved varer, som frit kan omsættes, må forstås varer hidrørende fra tredjeland, som i overensstemmelse med de i artikel 10 fastsatte krav lovformelig er blevet indført i en medlemsstat;
- 17 for så vidt angår de frie varebevægelser inden for Fællesskabet, fremgår det af artikel 9, at de varer, »som frit kan omsættes«, endeligt og fuldstændigt ligestilles med varer med oprindelse i medlemsstaterne;
- 18 det følger af denne ligestilling, at bestemmelserne i artikel 30 om ophævelse af kvantitative restriktioner og alle foranstaltninger med tilsvarende virkning i lige grad finder anvendelse på varer med oprindelse inden for Fællesskabet og på varer, der befinder sig i fri omsætning i en medlemsstat, uden hensyn til disse varers oprindelse;
- 19 de ved traktaten forbudte foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner omfatter enhver af medlemsstaternes ordninger for handelen, som, direkte eller indirekte, øjeblikkeligt eller potentielt, kan hindre samhandelen i Fællesskabet;
- 20 den nævnte bestemmelse udgør en hindring for, at der på vareudvekslingen inden for Fællesskabet anvendes nationale regler, hvorved der opretholdes et — selv rent formelt — krav om importlicenser eller enhver anden tilsvarende ordning;
- 21 artikel 9, stk. 2 udelukker desuden enhver administrativ ordning, der sigter på at indføre en forskel i reglerne om bevægelighed, alt efter om varerne har oprindelse i Fællesskabet eller, idet de har oprindelse i tredjeland, er overgået til

fri omsætning i en af medlemsstaterne, da de to kategorier af varer forskelsløst er omfattet af en og samme ordning med fri bevægelighed;

- 22 følgelig indeholder det varecertifikat DD 1, som er indført ved Kommissionens beslutning af 5. december 1960 (JO 1961, s. 29) og er bestemt til at anvendes på handelen med varer, der opfylder de betingelser, som gælder for anvendelsen af traktatens bestemmelser vedrørende ophævelse af told og kvantitative restriktioner samt enhver foranstaltning med tilsvarende virkning mellem medlemsstaterne, ingen angivelse af varernes oprindelse;
- 23 dette dokument skal inden for den fællesskabsretlige ordning i sig selv og uden tilføjelse af en national foranstaltning, sikre den begunstigede fordelene ved den frie bevægelighed for de varer, som det er bestemt til at omfatte.
- 24 Det følger imidlertid af traktatens ordning, at anvendelsen af de ovenævnte principper er betinget af gennemførelsen af en fælles handelspolitik;
- 25 faktisk kan ligestillingen af varer, »som frit kan omsættes«, med produkter, som har oprindelse i medlemsstaterne, nemlig kun have fuld virkning, hvis det antages, at de nævnte varer er underkastet de samme told- og handelsmæssige indførselsbetingelser, uden hensyn til i hvilken stat de er overgået til fri omsætning;
- 26 ifølge traktatens artikel 113 skulle denne ensartethed være nået ved udløbet af overgangsperioden af hensyn til virkeliggørelsen af en fælles handelspolitik baseret på ensartede principper;
- 27 den fælles handelspolitik's ufuldkomne tilstand ved udløbet af overgangsperioden har blandt andet til følge at opretholde handelspolitiske forskelle mellem medlemsstaterne, som kan fremkalde omlægninger i samhandelen eller medføre økonomiske vanskeligheder i visse medlemsstater;
- 28 artikel 115 gør det muligt at afhjælpe vanskeligheder af denne art, idet den hjemler Kommissionen beføjelse til at bemyndige medlemsstaterne til at træffe beskyttelsesforanstaltninger, blandt andet i form af en undtagelse fra

princippet om fri bevægelighed inden for Fællesskabet for sådanne varer med oprindelse i tredjelande, som befinder sig i fri omsætning i en af medlemsstaterne;

- 29 de i artikel 115 hjemlede undtagelser skal dog fortolkes og anvendes snævert, fordi de ikke blot udgør en afvigelse fra traktatens artikler 9 og 30, som er grundlæggende for fællesmarkedets funktion, men også en hindring for gennemførelsen af den i artikel 113 fastsatte fælles handelspolitik;
- 30 det er i lyset af denne fortolkning, at de ovennævnte »kontrolforanstaltningers« forenelighed med bestemmelserne om fri varebevægelser inden for Fællesskabet skal bedømmes;
- 31 vedrørende anvendelsesområdet for sådanne dispositioner skal det først fremhæves, at det ifølge bestemmelserne i artikel 115 kun er i medfør af handelspolitiske foranstaltninger, som den importerende stat har truffet i overensstemmelse med traktaten, at der kan indføres begrænsninger i den frie bevægelighed inden for Fællesskabet for varer, som frit kan omsættes;
- 32 da kompetencen på det handelspolitiske område i sin helhed er overført til Fællesskabet som følge af artikel 113, stk. 1, er nationale handelspolitiske foranstaltninger nemlig kun gyldige efter overgangsperiodens udløb i henhold til en særlig bemyndigelse fra Fællesskabet;
- 33 inden for de således fastlagte rammer er det ikke medlemsstaterne forbudt at afkræve importøren en deklaration vedrørende den pågældende vares oprindelsessted, selv om det drejer sig om en vare, som befinder sig i fri omsætning i en anden medlemsstat, og som er dækket af et EØF-varecertifikat;
- 34 det kan under disse omstændigheder antages, at kendskabet til denne oprindelse er nødvendig såvel for den pågældende medlemsstat, for at den kan fastslå omfanget af de handelspolitiske foranstaltninger, som den ifølge traktaten har beføjelse til at gennemføre, som for Kommissionen med henblik på udøvelse af den kontrol- og beslutningsbeføjelse, som er forbeholdt den ved artikel 115;

- 35 medlemsstaterne kan dog i så henseende kun kræve, at importøren angiver varernes oprindelse, i det omfang han har eller med rimelighed kan formodes at have kendskab hertil;
- 36 desuden kan det forhold, at importøren ikke opfylder forpligtelsen til at angive en vares oprindelsessted, under hensyn til krænkelsens rent administrative karakter, ikke give anledning til anvendelse af sanktioner, der står i misforhold hertil;
- 37 i så henseende er beslaglæggelse af varen eller enhver bøde, som beregnes i forhold til dens værdi, givet uforenelig med traktatens bestemmelser, da en sådan vil svare til en hindring for de frie varebevægelser;
- 38 i almindelighed må enhver administrativ eller repressiv foranstaltning, der overskrider rammerne for, hvad der er strengt nødvendigt for den importerende medlemsstat med henblik på at opnå rimeligt fuldstændige og nøjagtige oplysninger om bevægelserne for varer, som er omfattet af særlige handelspolitiske foranstaltninger, anses som en ved traktaten forbudt foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion;
- 39 så meget desto mere er kravet om en importlicens ved indførsel til en medlemsstat af varer, der befinder sig i fri omsætning i en anden medlemsstat uforeneligt med traktatens bestemmelser, for så vidt disse varer ikke er genstand for en af Kommissionen i henhold til artikel 115, stk. 1, andet punktum behørigt godkendt undtagelse;
- 40 det følger heraf, at en nægtelse af at tildele importtilladelse, for så vidt der er tale om en forebyggende foranstaltning med henblik på en eventuel anvendelse af artikel 115, udgør en restriktion, som er uforenelig med traktatens artikel 30.
- 41 Det første spørgsmål må derfor besvares derhen, at en importerende medlemsstats krav om, at den importerede vares oprindelsesland oplyses i toldangivelsesdokumentet, ikke, når den pågældende vare er i fri omsætning, og dette bekræftes af et EØF-varecertifikat, i sig selv udgør en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion, forudsat det drejer sig om

varer, der er omfattet af handelspolitiske foranstaltninger, som nævnte stat har truffet i overensstemmelse med traktaten;

- 42 et sådant krav omfattes imidlertid af forbudet i traktatens artikel 30, hvis der med hensyn til oprindelsen pålægges importøren at angive andet, end hvad han har eller med rimelighed kan have kendskab til, eller hvis denne angivelsses udeladelse eller urigtighed belægges med sanktioner, der står i misforhold til krænkelssens rent administrative karakter;
- 43 det andet spørgsmål må besvares derhen, at en national lovgivning, hvorefter indførsel af varer med oprindelse i et tredjeland fra en medlemsstat, hvor de er i fri omsætning, betinges af tildeling af en licens med henblik på en eventuel fremtidig anvendelse af traktatens artikel 115, under alle omstændigheder udgør en ved traktatens artikel 30 forbudt kvantitativ restriktion.

Vedrørende ordningen i overgangsperioden

- 44 Under hensyn til det forhold, at de indførsler, som har givet anledning til straffedommen over appellanterne, for en del er gennemført før den 1. januar 1970, datoen for overgangsperiodens udløb, anmoder den nationale ret om, at det fastslås, hvorvidt en national lovgivning, hvorefter der for indførsel af varer med oprindelse i et tredjeland fra en medlemsstat, hvor de er i fri omsætning, opstilles et licenskrav med henblik på en eventuel anvendelse af artikel 115 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, i nævnte periode udgør en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion.
- 45 Ifølge traktatens artikler 30 til 35, sammenholdt med artikel 8, stk. 7, skal kvantitative restriktioner og alle foranstaltninger med tilsvarende virkning gradvis ophæves i samhandelen inden for Fællesskabet i løbet af overgangsperioden, og deres afskaffelse skal være fuldført ved dennes udløb;
- 46 medlemsstaterne var således før udløbet af denne periode — om end blot som en restbeføjelse — berettiget til at opretholde restriktive foranstaltninger i handelen inden for Fællesskabet;

- 47 traktaten havde endnu ikke for den pågældende periode fastsat gennemførelsen af en fælles handelspolitik som mål, således at der lovligt kunne opretholdes forskelle mellem medlemsstaternes politik på udenrigshandelens område;
- 48 i overensstemmelse med ånden i disse bestemmelser gav artikel 115, stk. 2 medlemsstaterne mulighed for i overgangsperioden, i tilfælde af uopsættelighed, selv at træffe de nødvendige foranstaltninger for at afhjælpe omlægninger i samhandelen, dog med forpligtelse til at holde de andre medlemsstater og Kommissionen underrettet herom og uden foregribelse af sidstnævntes ret til at ændre eller ophæve de ensidigt gennemførte foranstaltninger;
- 49 det fremgår heraf, at den forpligtelse, der pålagdes importøren af en vare, som befandt sig i fri omsætning i en anden medlemsstat, til eventuelt at ansøge om en importlicens, principielt var forenelig med fællesskabsretten på det udviklingsstrin, som den dengang befandt sig på;
- 50 Medlemsstaternes frihed var dog i den pågældende periode ikke ubegrænset i så henseende;
- 51 medlemsstaterne skulle nemlig i medfør af traktatens artikler 31 og 32 afholde sig fra at indføre nye kvantitative restriktioner eller foranstaltninger med tilsvarende virkning eller at gøre de ved traktatens ikrafttræden ordninger mere restriktive;
- 52 det påhviler derfor den nationale ret at undersøge, om de foranstaltninger, der var gældende på tidspunktet for de omtvistede indførsler, for så vidt disse fandt sted før overgangsperiodens udløb, var mere restriktive end dem, der var gældende den 1. januar 1958, datoen for traktatens ikrafttræden.
- 53 Det forelagte spørgsmål må derfor besvares derhen, at en national lovgivning, hvorefter der for indførsel af varer med oprindelse i et tredjeland fra en medlemsstat, hvor de er i fri omsætning, opstilles et licenskrav med henblik på en eventuel anvendelse af traktatens artikel 115, ikke i overgangsperioden udgjorde en ifølge traktaten forbudt kvantitativ restriktion, for så vidt denne betingelse ikke indebar en skærpelse af den ordning, der var gældende ved traktatens ikrafttræden.

Vedrørende sagsomkostningerne

- 54 De udgifter, der er afholdt af regeringen for Den franske Republik og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har fremsat indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres;
- 55 da retsforhandlingerne i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for Cour d'appel i Douai, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser,

kender

DOMSTOLEN

vedrørende de spørgsmål, som er forelagt den af Cour d'appel i Douai ved kendelse af 7. april 1976, for ret:

1. En importerende medlemsstats krav om, at den importerede vares oprindelsesland oplyses i toldangivelsesdokumentet, udgør, når den pågældende vare er i fri omsætning, og dette bekræftes af et EØF-varecertifikat, ikke i sig selv en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion, forudsat det drejer sig om varer, der er omfattet af handelspolitiske foranstaltninger, som nævnte stat har truffet i overensstemmelse med traktaten.

Et sådant krav omfattes imidlertid af forbudet i EØF-traktatens artikel 30, hvis der med hensyn til oprindelsen pålægges importøren at angive andet, end hvad han har eller med rimelighed kan have kendskab til, eller hvis denne angivelses udeldelse eller urigtighed belægges med sanktioner, der står i misforhold til krænkelens rent administrative karakter.

2. En national lovgivning, hvorefter indførsel af varer med oprindelse i et tredjeland fra en medlemsstat, hvor de er i fri omsætning, betinges af tildeling af en licens med henblik på en eventuel fremtidig anvendelse af EØF-traktatens artikel 115, udgør under alle omstændigheder en ved traktatens artikel 30 forbudt kvantitativ restriktion.

En national lovgivning, hvorefter der for indførsel af varer med oprindelse i et tredjeland fra en medlemsstat, hvor de er i fri omsætning, opstilles et licenskrav med henblik på en eventuel anvendelse af EØF-traktatens artikel 115, udgjorde ikke i overgangsperioden en ifølge traktatens artikel 115, udgjorde ikke i overgangsperioden en ifølge traktaterne forbudt kvantitativ restriktion, for så vidt denne betingelse ikke indebar en skærpelse af den ordning, der var gældende ved traktatens ikrafttræden.

Kutscher	Donner	Pescatore	Mertens de Wilmars
Sørensen	Mackenzie Stuart	O'Keeffe	Bosco
			Touffait

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 15. december 1976.

A. Van Houtte
Justitsekretær

H. Kutscher
Præsident

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT F. CAPOTORTI FREMSAT DEN 24. NOVEMBER 1976 ¹

Høje Ret.

1. Cour d'appel i Douai, 4. kriminalafdeling har ved kendelse af 7. april 1976 forelagt Domstolen to spørgsmål, der begge vedrører fortolkningen af EØF-traktatens artikler 30 til 32 og, mere nøjagtigt, fortolkningen af begrebet »foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner«. Disse spørgsmål er formuleret således:

1) Udgør en importerende medlemsstats krav om, at den importerede vares oprindelsesland skal oplyses i toldangivelsesdokumentet, en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion, når den pågældende

vare er i fri omsætning og dette bekræftes af et EØF-varecertifikat?

2) Udgør en national lovgivning, hvorefter indførsel af tekstilvarer, der har oprindelse i et tredjeland, fra en medlemsstat, hvor de er i fri omsætning, med henblik på en eventuel anvendelse af artikel 115 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab gøres afhængig af en anmodning om importlicens,
a) i overgangsperioden,
b) efter overgangsperiodens udløb og nærmere bestemt mellem den 1. januar og den 2. juni 1970 en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion?

¹ — Oversat fra italiensk.